

Opatrenie

Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave č. OOR/932/2015 na zabránenie zavlečenia a rozširovania hád'atka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhrer) Nickle et al.) na území Slovenskej republiky

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „kontrolný ústav“), ako orgán štátnej správy na úseku rastlinolekárskej starostlivosti, v zmysle § 4 písm. g) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) vyhlasuje opatrenia proti zavlečeniu a rozširovaniu škodlivého organizmu hád'atka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhrer) Nickle et al.). Tieto opatrenia boli nariadené Európskou Komisiou (ďalej len „Komisia“) pre územie Európskej Únie Vykonávacím Rozhodnutím Komisie 2012/535/EÚ z 26. septembra 2012, týkajúce sa núdzového opatrenia na prevenciu šírenia *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhrer) Nickle et al. (hád'atka borovicového) v rámci Únie v znení Vykonávacieho rozhodnutia z 11. februára 2015, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie 2012/535/EÚ, pokiaľ ide o definíciu náchylného dreva a opatrenia, ktoré sa majú prijať vo vymedzených oblastiach a tieto opatrenia sú záväzné pre osoby na úseku rastlinolekárskej starostlivosti na území Slovenskej republiky podľa § 8 ods. 1 zákona.

Článok 1 Vymedzenie pojmov

Na účely tohto opatrenia platí toto vymedzenie pojmov:

- a) „náchylné dreviny“ znamená dreviny (okrem plodov a semien) *Abies* Mill., *Cedrus* Trew, *Larix* Mill., *Picea* A. Dietr., *Pinus* L., *Pseudotsuga* Carr. a *Tsuga* Carr.;
- b) „náchylné drevo“ znamená drevo ihličnanov (*Coniferales*), na ktoré sa vzťahuje jeden z týchto bodov:
 - i) drevo v zmysle § 1 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky 199/2005 zo 4. mája 2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty
 - ii) drevo, ktoré si nezachovalo svoj okrúhly povrch;
 - iii) drevo v podobe úľov a hniezdnych boxov.

Náchylné drevo neznamená spílené drevo a guľatinu zo stromov rodov *Taxus* L. a *Thuja* L., ani drevo, ktoré bolo spracované tak, že sa vylúčilo riziko prítomnosti hád'atka borovicového (PWN).“

- c) „náchylná kôra“ znamená kôru ihličnanov (*Coniferales*);
- c1) „napadnutý strom“ znamená strom náchylnej dreviny, v ktorom bolo zistené háďatko borovicové
- d) „miesto produkcie“ (škôlka) znamená akékoľvek priestory prevádzkované ako samostatná výrobná jednotka, môžu sem patriť miesta produkcie, ktoré sa spravujú oddelene z fyto-sanitárnych dôvodov;
- e) „vektor“ znamená chrobáky patriace do rodu vrzúnik (*Monochamus* Megerle in Dejean, 1821);
- f) „obdobie letu vektora“ znamená obdobie od 1. apríla do 31. októbra, okrem prípadov, keď existuje technicko-vedecké odôvodnenie odlišného trvania obdobia letu vektora, zohľadňujúc bezpečnostnú rezervu štyroch pridaných týždňov na začiatku a na konci očakávaného obdobia pôsobenia;
- g) „drevený obalový materiál“ znamená drevo alebo drevené výrobky používané na podporu, ochranu alebo prepravu tovaru, vo forme kaziet, debien, prepraviiek, sudov a podobných obalov, ďalej vo forme paliet, skriňových paliet a iných nakladačích plošín, nástavných rámov paliet a prekladov, používaných či momentálne nepoužívaných na prepravu predmetov. Nepatrí sem spracované drevo vyrábané lepením, teplom či tlakom alebo ich kombináciou a obalový materiál celý tvorený drevom hrúbky do 6 mm.

Článok 2

Úradný prieskum a podávanie správ

1. Kontrolný ústav vykonáva každoročné prieskumy háďatka borovicového na náchylných drevinách, náchylnom dreve a kôre a na vektore a zisťuje, či sa na území Slovenskej republiky v oblastiach, kde výskyt háďatka borovicového predtým nebol známy, nachádzajú dôkazy poukazujúce na prítomnosť háďatka borovicového.
2. Kontrolný ústav oznamuje Komisii opis prieskumov uvedených v odseku 1, uvádzajúc počet prieskumných pracovísk, skúmané oblasti a počet vzoriek podliehajúcich každoročne laboratórnemu testovaniu.
Opis sa oznamuje Komisii k 1. marcu roka, v ktorom sa prieskumy majú vykonať.
3. Kontrolný ústav oznamuje výsledky prieskumov uvedených v odseku 1 Komisii a ostatným členským štátom k 1. marcu roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa prieskumy vykonali.
4. Kontrolný ústav do jedného mesiaca od oznámenia o prítomnosti háďatka borovicového na časti svojho územia, kde jeho výskyt predtým nebol známy, oznámi Komisii a ostatným členským štátom opatrenia, ktoré prijal a ktoré sa rozhodol prijať na eradikáciu alebo zamedzenie šírenia háďatka borovicového.

5. Kontrolný ústav predloží Komisii a ostatným členským štátom k 1. marcu každého roka správu o výsledkoch opatrení prijatých na eradikáciu alebo zamedzenie šírenia v predchádzajúcom roku.
6. Správa obsahuje počty a lokality zistení prítomnosti hád'atka borovicového vrátane máp, počtu napadnutých a uhynutých drevín, ktoré boli identifikované, vyrúbané, ovzorkované a testované, ako aj výsledky testov.
7. Kontrolný ústav k 1. marcu každého roka nasledujúceho po oznámení uvedenom v odseku 4, oznamuje Komisii a ostatným členským štátom opatrenia, ktoré sa rozhodol prijať v tom roku na eradikáciu hád'atka borovicového.
8. Ak sa kontrolný ústav rozhodne zamedziť šíreniu hád'atka borovicového vo vymedzenej oblasti, oznamuje bezodkladne Komisii a ostatným členským štátom náležité prepracované znenie oznámenia opatrení uvedeného v odseku 4.
9. Ak sa rozhodne o dôležitých zmenách, pokiaľ ide o opatrenia na zamedzenie šírenia, oznámenie opatrení sa prepracuje a bezodkladne oznámi Komisii a ostatným členským štátom.

Článok 3 **Pohotovostný plán**

1. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v spolupráci s kompetentnými orgánmi vypracuje do 31. decembra 2013 plán stanovujúci opatrenia, ktoré sa majú prijať v prípade potvrdenia prítomnosti alebo podozrenia na prítomnosť hád'atka borovicového (ďalej len „pohotovostný plán“).
2. Pohotovostný plán stanovuje:
 - a) úlohy a zodpovednosť zainteresovaných orgánov a riadiaceho orgánu pri plnení opatrení,
 - b) pravidlá informovania zainteresovaných orgánov medzi sebou, riadiaceho orgánu, dotknutého súkromného sektora a verejnosti o opatreniach,
 - c) pravidlá laboratórneho testovania a
 - d) pravidlá odbornej prípravy zamestnancov orgánov zainteresovaných na opatreniach.
3. Ministerstvo zabezpečuje hodnotenie a preskúmanie pohotovostných plánov.
4. Ministerstvo oznamuje pohotovostné plány na požiadanie Komisii.

Článok 4
Vyhlásené opatrenia
Preprava náchylných drevín, náchylného dreva a kôry v rámci Únie

1. Náchylné dreviny, náchylné drevo a kôra sa môžu prepravovať z vymedzených oblastí do oblastí iných ako vymedzených a zo zamorených zón do ochranných zón iba vtedy, ak sú splnené podmienky uvedené v bodoch 1.1 až 1.5.

1.1 Náchylné dreviny sa môžu prepravovať ak:

- a) boli pestované v miestach produkcie, kde od začiatku posledného úplného vegetačného obdobia nebolo pozorované hád'atko borovicové ani príznaky jeho prítomnosti,
- b) úroveň fyzickej ochrany pri ich pestovaní bola po celý čas od zasadenia zabezpečená tak, že vektor nemohol zasiahnuť drevinu,
- c) boli úradne skontrolované a otestované, pričom sa nezistila prítomnosť hád'atka borovicového ani vektora,
- d) sú sprevádzané rastlinným pasom vyhotoveným a vydaným v súlade so smernicou Komisie 92/105/EHS pre miesta určenia v rámci Únie,
- e) sú prepravované mimo obdobia letu vektora alebo v uzatvorených kontajneroch alebo obaloch tak zabezpečených, že nemôže dôjsť k zamoreniu hád'atkom borovicovým ani vektorom.

1.2 Náchylné drevo a kôra, okrem dreveného obalového materiálu, sa môžu prepravovať ak:

- a) v registrovanom zariadení na ošetrovanie (ďalej len „sušiareň“), ktorých zoznam vedie kontrolný ústav, boli podrobené ošetrovaniu teplom dosahujúcim teplotu minimálne 56 °C pôsobiacim minimálne 30 minút na všetky časti náchylného dreva a kôry, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hád'atka borovicového a živých jedincov vektora. V prípade ošetrovania teplom kompostovaním sa kompostovanie vykonáva v súlade s ošetrovacou špecifikáciou schválenou v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 2 Smernice 2000/29/ES,
- b) sú sprevádzané rastlinným pasom uvedeným v smernici 92/105/EHS a vydaným registrovaným zariadením na ošetrovanie; pokiaľ ide o náchylné drevo v podobe úľov a hniezdnych boxov, je sprevádzané uvedeným rastlinným pasom alebo je označené v súlade s prílohou II k medzinárodnej norme FAO pre rastlinolekárske opatrenia č. 15.
- c) Ak nie je odkôrnené, prepravuje sa buď mimo obdobia letu vektora alebo v ochrannom obale, ktorým sa zabezpečí, že nemôže dôjsť k zamoreniu hád'atkom ani vektorom.“

1.3 Náchylné drevo vo forme dreveného obalového materiálu sa môže prepravovať ak:

- a) v sušiarňi bolo podrobené jednému zo schválených ošetrení špecifikovaných v prílohe I k ISPM 15 o požiadavkách pre drevený obalový materiál používaný v medzinárodnej doprave¹⁾, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov háďatka borovicového a živých jedincov vektora,
- b) je označený v súlade s prílohou II k ISPM 15.

1.4 Výnimka k bodom 1.2 a 1.3 sa uplatňuje iba v prípade, ak náchylné drevo môže byť prepravené z vymedzenej oblasti alebo zo zamorenej zóny do ochrannej zóny do sušiarne nachádzajúceho sa v čo najkratšej vzdialenosti od tej vymedzenej oblasti alebo zamorenej zóny v záujme bezodkladného ošetrenia, ak sa v tej vymedzenej oblasti alebo zamorenej zóne nenachádza žiadna sušiareň. Výnimka sa uplatňuje iba vtedy, ak celková starostlivosť o vyrúbané náchylné dreviny, ich ošetrovanie, uskladňovanie a prepravu spĺňa nasledovné podmienky:

- a) ak ide o náchylné drevo identifikované vo vymedzenej oblasti a ochrannej zóne počas obdobia letu vektora, kontrolný ústav nariadi:
 - odstránenie kôry po výrube náchylných drevín alebo ošetrenie guľatiny insekticídmi, o ktorom je známe, že je účinný proti vektoru, alebo prekrytie guľatiny bezodkladne po výrube protihmyzovou sieťou namočenou v insekticíde účinnom proti vektoru. Náchylné drevo sa po odstránení kôry, ošetrení alebo prekrytí bezodkladne prepraví pod úradným dohľadom do skladovacieho priestoru alebo do sušiarne;
 - drevo, z ktorého nebola odstránená kôra, sa bezodkladne v skladovacom priestore alebo v sušiarňi ošetrí ešte raz insekticídmi, o ktorom je známe, že je účinný proti vektoru, alebo sa prekryje protihmyzovou sieťou namočenou v takom insekticíde;
 - drevené zvyšky náchylných drevín vzniknuté pri výrube, ktoré zostali na mieste, sa spracujú na štiepku hrubú a širokú menej ako 3 cm.

Kontrolný ústav stanoví hygienický protokol pre všetky vozidlá prepravujúce lesné produkty a stroje na spracúvanie lesných produktov v záujme zabezpečenia toho, aby sa háďatko borovicové nešírilo uvedenými vozidlami a strojmi.

- b) preprava sa uskutočňuje mimo obdobia letu vektora alebo v ochrannom obale tak zabezpečenom, že nemôže dôjsť k zamoreniu iných drevín, dreva či kôry háďatkom borovicovým ani vektorom;
- c) preprava podlieha pravidelným kontrolám na mieste vykonávaným kontrolným ústavom.

¹⁾ Sekretariát Medzinárodného dohovoru o ochrane rastlín (2009), Medzinárodná norma pre rastlinolekárske opatrenia č. 15: Požiadavky na drevený obalový materiál používaný v medzinárodnom obchode.

- 1.5 Výnimka k bodom 1.2 a 1.3 sa uplatňuje iba v prípade, ak náchylné drevo a kôra sú spracované na štiepku hrubú a širokú menej ako 3 cm, v tom prípade môžu byť prepravené z vymedzenej oblasti do sušiarne nachádzajúcej sa v čo najkratšej vzdialenosti od tej vymedzenej oblasti alebo zo zamorenej zóny do ochrannej zóny v záujme použitia ako palivo za predpokladu, že preprava sa uskutočňuje mimo obdobia letu vektora alebo v ochrannom obale tak zabezpečenom, že nemôže dôjsť k zamoreniu iných drevín, dreva či kôry háďatkom borovicovým ani vektorom, a preprava podlieha pravidelným kontrolám na mieste vykonávaným kontrolným ústavom.
2. Kontrolný ústav môže obmedziť prepravu náchylných drevín a náchylného dreva a kôry v rámci zamorených zón podliehajúcich opatreniam na zamedzenie šírenia.

Článok 5

Kontrola dodržiavania opatrení

Kontrolu dodržiavania opatrení uvedených v článku 4 vykonáva kontrolný ústav podľa § 4, § 8 a § 9 zákona. Osoby na úseku rastlinolekárskej starostlivosti sú povinné v súlade s § 8 ods. 1 písm. b) zákona bezodkladne nahlásiť všetky prípady výskytu alebo podozrení na výskyt háďatka borovicového na odbor ochrany rastlín kontrolného ústavu, tel. 02/59 880 345, e-mail: ochrana@uksup.sk alebo písomne na adresu ÚKSÚP OOR, Matúškova 21, 833 16 Bratislava.

Článok 6

Zriadenie vymedzených oblastí

1. Ak výsledky každoročného prieskumu preukážu prítomnosť háďatka borovicového na náchylnej drevine v časti územia, kde predtým nebol známy jeho výskyt, alebo ak sa preukáže jeho prítomnosť iným spôsobom, kontrolný ústav bezodkladne vymedzí oblasť pozostávajúcu zo zamorenej zóny a ochrannej zóny.

Vymedzenú oblasť tvorí zóna, kde bola zistená prítomnosť háďatka borovicového (ďalej len „zamorená zóna“) a zóna obklopujúca zamorenú zónu (ďalej len „ochranná zóna“). Ochranná zóna má priemer aspoň 20 km. Kontrolný ústav sa môže rozhodnúť zmenšiť priemer ochrannej zóny na minimum 6 km za predpokladu, že zmenšenie neohrozí eradikáciu.

Ak sa zistí prítomnosť háďatka na vektore alebo na zásielke náchylného dreva, náchylnej kôry alebo na drevenom obalovom materiáli, kontrolný ústav uskutoční prieskum v blízkosti miesta, kde bol zachytený vektor alebo kde sa nachádzalo náchylné drevo, náchylná kôra alebo drevený obalový materiál v čase zistenia. Ak výsledky prieskumu preukážu prítomnosť háďatka borovicového na náchylnej drevine, uplatňuje sa aj prvý pododsek.

2. Ak sa v ochrannej zóne zistí prítomnosť hád'atka borovicového v súlade s odsekom 1, bezodkladne sa určí nová vymedzená oblasť zohľadňujúca zistenie.

Akýkoľvek dôkaz poukazujúci na prítomnosť hád'atka borovicového v ochrannej zóne sa oznamuje bezodkladne Komisii a ostatným členským štátom.

3. Ak sa zistí prítomnosť hád'atka borovicového na území členského štátu a vymedzená oblasť by zasahovala do územia jedného alebo viacerých iných členských štátov, tento iný členský štát alebo členské štáty určia v súlade s odsekom 1 vymedzenú oblasť alebo vymedzené oblasti, ktoré dopĺňajú ochrannú zónu ochrannou zónou alebo ochrannými zónami, ktorých priemer zodpovedá priemeru ochrannej zóny v členskom štáte zistenia.
4. Kontrolný ústav oznamuje vymedzené oblasti na svojom území Komisii a ostatným členským štátom do jedného mesiaca odo dňa, keď sa zistila prítomnosť hád'atka borovicového v príslušnej oblasti.

Oznámenie obsahuje opis vymedzených oblastí, ich polohu a názvy administratívnych jednotiek dotknutých vymedzením, ďalej mapu uvádzajúcu polohu každej vymedzenej oblasti, zamorenej zóny a ochrannej zóny.

Kontrolný ústav oznamuje zmeny vymedzených oblastí na svojom území Komisii a ostatným členským štátom do jedného mesiaca od zmeny.

5. Ak každoročné prieskumy náchylných drevín a vektora preukážu, že v dotknutej vymedzenej oblasti sa nezistila prítomnosť hád'atka borovicového počas predchádzajúcich štyroch rokov, kontrolný ústav môže rozhodnúť, že táto oblasť už nie je vymedzená.

Kontrolný ústav informuje Komisiu a ostatné členské štáty o svojom rozhodnutí do jedného mesiaca.

6. Komisia vypracuje zoznam vymedzených oblastí a oznámi ho členským štátom. Zoznam sa aktualizuje v súlade s oznámeniami doručenými Komisii podľa odsekov 4 a 5.

Článok 7

Opatrenia na eradikáciu

1. Kontrolný ústav nariadi vo vymedzených oblastiach nasledovné opatrenia na eradikáciu hád'atka borovicového:

- 1.1 Pri určovaní vymedzenej oblasti kontrolný ústav bezodkladne vymedzí v tej oblasti pásmo s polomerom minimálne 500 m okolo každej náchylnej dreviny, v ktorej sa zistila prítomnosť hád'atka borovicového (ďalej len „odlesňované pásmo“). Skutočný polomer tohto pásma sa určí pre každú náchylnú drevinu, v ktorej sa zistila prítomnosť hád'atka borovicového, a to na základe rizika prenosu hád'atka borovicového vektorom ďalej ako 500 m od tej náchylnej dreviny.

V odlesňovanom pásme sa všetky náchylné dreviny vyrúbu, odvezú aj s vetvami a zničia. Výrub a ničenie drevín sa vykonáva od okraja pásma smerom do stredu. Prijmú sa všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby sa zabránilo šíreniu hád'atka borovicového a jeho vektora počas výrubu.

Po ukončení výrubu sa zo všetkých uhynutých stromov, napadnutých stromov a z istého počtu zdravo pôsobiacich stromov náchylných drevín vybraných na základe rizika rozšírenia hád'atka borovicového v konkrétnom prípade odoberú vzorky. Vzorky sa odoberajú z viacerých častí každého vybraného stromu a aj z koruny. Všetky vzorky sa otestujú na prítomnosť hád'atka borovicového.

- 1.2 Ak kontrolný ústav dospeje k záveru, že vymedzenie odlesňovaného pásma s polomerom 500 m, ako sa uvádza v bode 1.1, má neprijateľný spoločenský a hospodársky vplyv, je možné zmenšiť minimálny polomer odlesňovaného pásma na 100 m okolo každého stromu náchylnej dreviny, v ktorom sa zistila prítomnosť hád'atka borovicového.

Vo výnimočných prípadoch, ak kontrolný ústav dospeje k záveru, že výrub určitých jednotlivých stromov nachádzajúcich sa v odlesňovanom pásme je neprimeraný, môže sa uplatniť alternatívne eradikačné opatrenie iba v prípade tých jednotlivých drevín, pri zachovaní rovnakej úrovne ochrany pred šírením hád'atka borovicového. Dôvody záveru a opis opatrenia sa oznamujú Komisii.

- 1.3 Ak sa uplatňuje bod 1.2, všetky náchylné dreviny nachádzajúce sa vo vzdialenosti od 100 do 500 m od stromov náchylných drevín, v ktorých sa zistila prítomnosť hád'atka borovicového a sú vyňaté z výrubu, podliehajú týmto opatreniam:

- a) každoročný odber vzoriek z tých náchylných drevín a ich testovanie na prítomnosť hád'atka borovicového za použitia takej metódy odberu vzoriek, ktorá dokáže s 99 % spoľahlivosťou potvrdiť, že úroveň prítomnosti hád'atka borovicového v tých náchylných drevinách je pod 0,1 %,
- b) od prvého roka až do ukončenia eradikácie alebo až do prijatia rozhodnutia o uplatnení opatrení na zamedzenie šírenia, kontrolný ústav vykonáva kontroly na náchylných drevinách každé dva mesiace v období letu vektora, pričom sa kontrolami zisťujú prejavy alebo príznaky prítomnosti hád'atka borovicového, a v prípade pozorovania uvedených prejavov a príznakov odber vzoriek a ich testovanie na prítomnosť hád'atka borovicového.

- 1.4 Ak má kontrolný ústav dôkaz, že na území Slovenskej republiky nie je prítomný vektor, a to na základe prieskumov prítomnosti vektora na území Slovenskej republiky počas posledných troch rokov, minimálny polomer odlesňovaného pásma sa stanoví na 100 m okolo každého stromu náchylnej dreviny, v ktorom sa zistila prítomnosť hád'atka borovicového, pokiaľ prieskumy nepreukážu prítomnosť vektora vo vymedzenej oblasti.

1.5 Kontrolný ústav vykonáva každoročné prieskumy náchylných drevín a vektorov vo vymedzených oblastiach prostredníctvom vizuálnej kontroly, odberu vzoriek a ich testovania na prítomnosť hár'atka borovicového. Pri prieskumoch venujú osobitnú pozornosť stromom náchylných drevín, ktoré sú uhynuté, napadnuté alebo sa nachádzajú v oblastiach zasiahnutých plošnou kalamitou škodlivých činiteľov. Do prieskumov zahrnú aj systematický odber vzoriek zo zdravo pôsobiacich stromov náchylných drevín. Intenzita prieskumov v oblasti do 3 000 m okolo každého stromu náchylnej dreviny, v ktorej sa zistilo hár'atko borovicové, je aspoň štyrikrát vyššia ako intenzita prieskumov v oblasti za hranicou týchto 3 000 m až po vonkajší okraj ochrannej zóny.

1.6 Kontrolný ústav identifikuje a nariadi likvidáciu všetkých stromov náchylných drevín vo vymedzenej oblasti, na ktorých sa zistila prítomnosť hár'atka borovicového, a aj uhynutých a napadnutých stromov náchylných drevín, ktoré sa nachádzajú v oblastiach zasiahnutých plošnou kalamitou škodlivých činiteľov. Spracovávané stromy a zvyšky po výrube musia byť odvezené a zničené, pričom sa musí dbať na všetky preventívne opatrenia na zabránenie šírenia hár'atka borovicového a jeho vektora až do konca výrube. Dodržať sa musia tieto podmienky:

- a) stromy náchylných drevín mimo obdobia letu vektora sa ešte pred začatím nasledujúceho obdobia letu vektora vyrúbu a buď asanujú na mieste alebo sa odvezú a ich drevo a kôra sa ošetrí v sušiarňi teplom dosahujúcim minimálne 56 °C pôsobiacim minimálne 30 minút na všetky časti náchylného dreva a kôry, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hár'atka borovicového a živých jedincov vektora. V prípade ošetrenia teplom kompostovaním sa kompostovanie vykonáva v súlade s ošetrovacou špecifikáciou schválenou v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 2 Smernice 2000/29/ES, alebo sa použijú v spracovateľskom zariadení ako palivo alebo inak zničia, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hár'atka borovicového a živých jedincov vektora,
- b) stromy náchylných drevín identifikované počas obdobia letu vektora sa bezodkladne vyrúbu a buď asanujú na mieste, alebo sa odvezú, a ich drevo a kôra sa ošetrí rovnako ako je stanovené v písmene a).

Z vyrúbaných náchylných drevín, na ktorých sa zatiaľ nezistila prítomnosť hár'atka borovicového sa odoberú vzorky, ktoré sa otestujú na prítomnosť hár'atka borovicového za použitia takej metódy odberu vzoriek, ktorá dokáže s 99 % spoľahlivosťou potvrdiť, že úroveň prítomnosti hár'atka borovicového v tých náchylných drevinách je pod 0,1 %.

Ak sa uplatňuje bod 1.4, kontrolný ústav môže rozhodnúť o odbere vzoriek z náchylných drevín uvedených v prvom pododseku a testovať ich na prítomnosť hár'atka borovicového bez toho, aby ich vyrúbal, za použitia takej metódy odberu vzoriek, ktorá dokáže s 99 % spoľahlivosťou potvrdiť, že úroveň prítomnosti hár'atka borovicového v tých náchylných drevinách je pod 0,1 %. Prvá veta sa neuplatňuje na náchylné dreviny, v ktorých sa zistila prítomnosť hár'atka borovicového.

- 1.7 Pokiaľ ide o náchylné drevo identifikované vo vymedzenej oblasti počas obdobia letu vektora, kontrolný ústav nariadi odstránenie kôry po výrube náchylných drevín alebo ošetrenie guľatiny insekticídom, o ktorom je známe, že je účinný proti vektoru, alebo prekrytie guľatiny bezodkladne po výrube protihmyzovou sieťou namočenou v insekticíde účinnom proti vektoru. Náchylné drevo sa po odstránení kôry, ošetrení alebo prekrytí bezodkladne prepraví pod úradným dohľadom do skladovacieho priestoru alebo do sušiarne. Drevo, z ktorého nebola odstránená kôra, sa bezodkladne v skladovacom priestore alebo v sušiarne ošetrí ešte raz insekticídom, o ktorom je známe, že je účinný proti vektoru, alebo sa prekryje protihmyzovou sieťou namočenou v takom insekticíde. Drevené zvyšky náchylných drevín vzniknuté pri výrube, ktoré zostali na mieste, sa spracujú na štiepku hrubú a širokú menej ako 3 cm.
- 1.8 Kontrolný ústav nariadi odvezenie a zničenie všetkých náchylných drevín rastúcich na miestach produkcie drevín určených na výsadbu (škôlky), kde bolo zachytené háďatko borovicové od začiatku posledného úplného vegetačného obdobia, pričom sa musí dbať na všetky nevyhnutné preventívne opatrenia na zabránenie šírenia háďatka borovicového a jeho vektora pri tejto činnosti.
- 1.8a Kontrolný ústav identifikuje v celej ochrannej zóne vyrúbané náchylné dreviny, na ktoré sa nevzťahujú body 6, 7 a 8. Musia odstrániť uvedené dreviny a ich zvyšky vzniknuté po výrube, pričom dbajú na všetky nevyhnutné preventívne opatrenia na zabránenie tomu, aby pôsobili ako atraktanty háďatka borovicového a jeho vektora.“
- 1.9 Kontrolný ústavy stanoví hygienický protokol pre všetky vozidlá prepravujúce lesné produkty a stroje na spracúvanie lesných produktov v záujme zabezpečenia toho, aby sa háďatko borovicové nešírilo uvedenými vozidlami a strojmi.
2. Háďatko borovicové sa pokladá za eradikované, ak každoročné prieskumy náchylných drevín a vektora preukážu, že v dotknutej vymedzenej oblasti sa nezistila prítomnosť háďatka borovicového počas predchádzajúcich štyroch rokov.

Článok 8

Opatrenia na zamedzenie šírenia

1. Ak každoročné prieskumy náchylných drevín a vektora preukážu prítomnosť háďatka borovicového vo vymedzenej oblasti aspoň počas štyroch po sebe nasledujúcich rokov a z nadobudnutých skúseností vyplynie, že v príslušnej situácii nie je možné eradikovať

hád'atko borovicové, kontrolný ústav sa môže rozhodnúť pre iné riešenie, a to pre zamedzenie šírenia hád'atka borovicového z tejto oblasti.

Kontrolný ústav sa môže rozhodnúť pre zamedzenie šírenia hád'atka borovicového namiesto jeho eradikácie aj pred koncom uvedeného obdobia v prípadoch, ak priemer zamorenej zóny presahuje 20 km, existujú dôkazy poukazujúce na prítomnosť hád'atka borovicového v celej zamorenej zóne a z nadobudnutých skúseností vyplýva, že v príslušnej situácii nie je možné eradikovať hád'atko borovicové v tej oblasti.

2. Kontrolný ústav nariadi v ochranných zónach tieto opatrenia na zamedzenie šírenia:

- a) Kontrolný ústav vykonáva každoročné prieskumy náchylných drevín a vektorov v ochranných zónach prostredníctvom vizuálnej kontroly náchylných drevín a vektorov, odberu vzoriek z nich a ich testovania na prítomnosť hád'atka borovicového. Pri prieskumoch venuje osobitnú pozornosť stromom náchylných drevín, ktoré sú uhynuté, napadnuté alebo sa nachádzajú v oblastiach poškodenej plošnou kalamitou škodlivých činiteľov. Do prieskumov zahŕňa systematický odber vzoriek zo zdravo pôsobiacich stromov náchylných drevín.
- b) Kontrolný ústav identifikuje a nariadi v príslušných ochranných zónach vyrúb všetkých stromov náchylných drevín, ktoré sú uhynuté, napadnuté alebo sa nachádzajú v oblastiach poškodených plošnou kalamitou škodlivých činiteľov. Vyrúbané dreveniny a zvyšky po výrube sa odvezú a zničia, pričom sa dbá na všetky nevyhnutné preventívne opatrenia na zabránenie šírenia hád'atka borovicového a jeho vektora pred výrubom a počas neho, za dodržania týchto podmienok:
 - i) náchylné dreveniny identifikované mimo obdobia letu vektora sa ešte pred nadchádzajúcim obdobím letu vektora vyrúbu a asanujú na mieste, prepravujú pod úradným dohľadom do zamorenej zóny alebo sa odvezú mimo ochranných zón. V tomto poslednom prípade sa drevo a kôra týchto drevín buď:
 - podrobí v sušiarňi ošetreniu teplom dosahujúcim minimálne 56°C pôsobiacim minimálne 30 minút na všetky časti náchylného dreva a kôry, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hád'atka borovicového a živých jedincov vektora. V prípade ošetrenia teplom kompostovaním sa kompostovanie vykonáva v súlade s ošetrovacou špecifikáciou schválenou v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 2 Smernice 2000/29/ES alebo
 - použije v spracovateľskom zariadení ako palivo alebo inak zničí, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hád'atka borovicového a živých jedincov vektora;
 - ii) náchylné dreveniny počas obdobia letu vektora sa bezodkladne vyrúbu a zničia na mieste, prepravujú pod úradným dohľadom do zamorenej zóny alebo sa odvezú mimo ochrannej zóny. V tomto poslednom prípade sa drevo a kôra týchto drevín buď:

- podrobí v sušiarňi ošetreniu teplom dosahujúcim minimálne 56°C pôsobiacim minimálne 30 minút na všetky časti náchylného dreva a kôry, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov háďatka borovicového a živých jedincov vektora. V prípade ošetrenia teplom kompostovaním sa kompostovanie vykonáva v súlade s ošetrovacou špecifikáciou schválenou v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 2 Smernice 2000/29/ES alebo
- použije v spracovateľskom zariadení ako palivo alebo inak zničí, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov háďatka borovicového a živých jedincov vektora;

Z vyrúbaných stromov náchylných drevín iných ako stromov úplne zničených plošnými kalamitami škodlivých činiteľov, sa odoberú vzorky, ktoré sa otestujú na prítomnosť háďatka borovicového za použitia takej metódy odberu vzoriek, ktorá dokáže s 99 % spoľahlivosťou potvrdiť, že úroveň prítomnosti háďatka borovicového v tých náchylných drevinách je pod 0,02 %.

- c) Pokiaľ ide o náchylné drevo identifikované v ochrannej zóne počas obdobia letu vektora, kontrolný ústav nariadi odstránenie kôry po výrube náchylných drevín, alebo ošetrenie guľatiny insekticídmi, o ktorom je známe, že je účinný proti vektoru, alebo prekrytie guľatiny bezodkladne po výrube protihmyzovou sieťou namočenou v insekticíde účinnom proti vektoru. Náchylné drevo sa po odstránení kôry, ošetrení alebo prekrytí bezodkladne prepraví pod úradným dohľadom do skladovacieho priestoru alebo do sušiarne. Drevo, z ktorého nebola odstránená kôra, sa bezodkladne, v skladovacom priestore alebo v sušiarňi ošetrí ešte raz insekticídmi, o ktorom je známe, že je účinný proti vektoru, alebo sa prekryje protihmyzovou sieťou namočenou v takom insekticíde. Drevené zvyšky náchylných drevín vzniknuté pri výrube, ktoré zostali na mieste, sa spracujú na štiepku hrubú a širokú menej ako 3 cm.
- d) Kontrolný ústav stanoví hygienický protokol pre všetky vozidlá prepravujúce lesné produkty a stroje na spracúvanie lesných produktov v záujme zabezpečenia toho, aby sa háďatko borovicové nešírilo uvedenými vozidlami a strojmi.

2a. Kontrolný ústav takisto na celom území ochranných zón identifikuje vyrúbané náchylné dreviny, iné ako tie, ktoré sú uvedené v bode 2 písm. b). Odstránia uvedené dreviny a ich zvyšky po výrube, pričom dbajú na všetky nevyhnutné preventívne opatrenia na zabránenie tomu, aby pôsobili ako atraktanty háďatka borovicového a jeho vektora.“

3. Ak sa kontrolný ústav rozhodne v súlade s odsekom 1 uplatňovať namiesto eradikačných opatrení opatrenia na zamedzenie šírenia, informuje o svojom rozhodnutí Komisiu s uvedením dôvodov.

Ak sa uplatňuje druhý pododsek odseku 1, Komisia vykoná v Slovenskej republike prešetrovanie, aby overila, či sú splnené podmienky stanovené v tom pododseku.

4. Vymedzenú oblasť podliehajúcu opatreniam na zamedzenie šírenia v súlade s odsekom 1 Komisia uvedie v zozname vymedzených oblastí a oznámi tieto oblasti členským štátom. Kontrolný ústav môže uplatňovať opatrenia na zamedzenie šírenia iba v tých vymedzených oblastiach, ktoré boli označené v uvedenom zozname ako podliehajúce zamedzeniu šírenia hár'atka borovicového.

Článok 9

Kontroly prepravy z vymedzených oblastí do oblastí iných ako vymedzených oblastí a zo zamorených zón do ochranných zón

1. Kontrolný ústav vykonáva časté náhodné kontroly náchylných drevín, náchylného dreva a kôry, ktoré sú prepravované z vymedzených oblastí na ich území do oblastí iných ako vymedzených oblastí a zo zamorených zón na ich území do ochranných zón.

Pri rozhodovaní v konkrétnom prípade, kde vykonať kontroly, kontrolný ústav prihliada na riziko či dreviny alebo drevo a kôra, ktoré sa majú kontrolovať, sú hostiteľom živých jedincov hár'atka borovicového, zohľadňujúc pôvod zásielok, stupeň náchylnosti dotknutých drevín a dreva a kôry, ako aj toho, či prevádzkovateľ zodpovedný za prepravu dodržiaval v minulosti opatrenia na zabránenie rozšírenia hár'atka borovicového.

Kontroly náchylných drevín a náchylného dreva a kôry sa vykonávajú na týchto miestach:

- a) na miestach, kde sa prepravujú zo zamorených zón do ochranných zón,
- b) na miestach, kde sa prepravujú z ochranných zón do nevymedzených oblastí,
- c) na mieste určenia v ochrannej zóne a
- d) na mieste pôvodu v zamorenej zóne napr. na pílach, z ktorých sa prepravujú von zo zamorených zón.

Kontrolný ústav sa môže rozhodnúť vykonať kontroly aj na iných miestach ako na miestach uvedených v písm. a) až d).

Kontroly zahŕňajú kontrolu dokladov podľa stanovených požiadaviek (náchylné dreviny a náchylné drevo a kôra musia byť sprevádzané rastlinným pasom vyhotoveným a vydaným v súlade so smernicou Komisie 92/105/EHS pre miesta určenia v rámci Únie), kontrolu totožnosti a v prípade nedodržiavania alebo podozrenia z nedodržiavania stanovených požiadaviek rastlinolekársku kontrolu, ktorá obsahuje testovanie na prítomnosť hár'atka borovicového.

2. Kontrolný ústav vykonáva náhodné kontroly náchylných drevín a náchylného dreva a kôry, ktoré sú prepravované z vymedzených oblastí situovaných mimo Slovenskej republiky do oblastí na území Slovenskej republiky iných ako vymedzených oblastí.

Kontroly zahŕňajú kontrolu dokladov, kontrolu totožnosti a rastlinolekársku kontrolu, ktorá obsahuje testovanie na prítomnosť hád'atka borovicového.

3. Výsledky kontrol uvedených v odseku 1 sa oznamujú Komisii a ostatným členským štátom mesačne a výsledky kontrol uvedených v odseku 2 každoročne, vždy k 1. marcu.

Ak kontroly preukážu prítomnosť hád'atka borovicového na náchylných drevinách alebo na náchylnom dreve alebo kôre, kontrolný ústav bezodkladne oznámi zistenie Komisii a ostatným členským štátom.

Článok 10

Opatrenia v prípade nesplnenia podmienok uvedených v článku 4

Ak kontroly uvedené v článku 8 preukážu nesúlad s podmienkami prepravy náchylných drevín a náchylného dreva a kôry z vymedzených oblastí do oblastí iných ako sú vymedzené oblasti a zo zamorených zón do ochranných zón alebo náchylných drevín a náchylného dreva a kôry v rámci zamorených zón podliehajúcich eradikačným opatreniam, kontrolný ústav, pristúpi pri materiáli nespĺňajúcom podmienky bezodkladne k týmto opatreniam:

- a) zničenie alebo
- b) preprava uskutočňovaná pod úradným dohľadom do sušiarň, kde sa materiál nespĺňajúci podmienky podrobí ošetrovaniu teplotou dosahujúcou minimálne 56°C pôsobiacim minimálne 30 minút na všetky časti náchylného dreva a kôry, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hád'atka borovicového a živých jedincov vektora alebo
- c) v prípade, že materiál nespĺňajúci podmienky tvorí drevený obalový materiál momentálne používaný na prepravu predmetov, vrátenie dreveného obalového materiálu nespĺňajúceho podmienky sa uskutoční pod úradným dohľadom na miesto odoslania alebo na miesto blízko miesta zachytenia s cieľom prebalit' predmety a zničiť drevený obalový materiál, pričom je potrebné zabrániť riziku rozšírenia hád'atka borovicového.

Zariadenia na ošetrovanie náchylného dreva, kôry a dreveného obalového materiálu

Článok 11 Registrácia

1 Kontrolný ústav registruje zariadenia na ošetrovanie a vydávanie rastlinných pasov vo vymedzených zónach na

- a) ošetrovanie náchylného dreva a kôry v sušiarňi na ošetrovanie teplom dosahujúcim minimálne 56 °C pôsobiacim minimálne 30 minút na všetky časti náchylného dreva a kôry, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hár'atka borovicového a živých jedincov vektora. V prípade ošetrovania teplom kompostovaním sa kompostovanie vykonáva v súlade s ošetrovacou špecifikáciou schválenou v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 2 Smernice 2000/29/ES;
 - b) vydávanie rastlinných pasov uvedených v smernici 92/105/EHS pre náchylné drevo ošetrované v sušiarňi v súlade s písm. a) tohto odseku;
 - c) ošetrovanie dreveného obalového materiálu v sušiarňi jedným zo schválených ošetrovaní špecifikovaných v prílohe I k ISPM 15 o požiadavkách pre drevený obalový materiál používaný v medzinárodnej doprave, aby sa zabezpečila neprítomnosť živých jedincov hár'atka borovicového a živých jedincov vektora; a
 - d) označovanie úľov, hniezdnych boxov a dreveného obalového materiálu v súlade s prílohou II k ISPM č. 15 ošetrovaného v sušiarňi v súlade s písm. c).
2. Sušiarne zabezpečujú výsledovateľnosť ošetrovaného náchylného dreva, kôry a dreveného obalového materiálu.

Článok 12 Povolenia na označovanie

1. Kontrolný ústav v prípade výskytu vymedzenej oblasti na území Slovenskej republiky, povoľuje náležite vybaveným výrobcam dreveného obalového materiálu, úľov a hniezdnych boxov aby v súlade s prílohou II k ISPM 15 označovali drevený obalový materiál, úle a hniezdne boxy vyrobené z dreva ošetrovaného v sušiarňi a sprevádzaného rastlinným pasom uvedeným v smernici 92/105/EHS.

Takíto výrobcovia sa uvádzajú ďalej len ako „registrovaní výrobcovia dreveného obalového materiálu“.

2. Registrovaní výrobcovia dreveného obalového materiálu používajú na výrobu dreveného obalového materiálu drevo pochádzajúce výlučne zo sušiarňi povolených osobitne na tento účel a sprevádzané rastlinným pasom uvedeným v smernici 92/105/EHS a zabezpečia, aby

drevo používané na uvedený účel bolo vysledovateľné až k uvedeným registrovaným zariadeniam.

Článok 13

Dohľad

Kontrolný ústav uskutočňuje dohľad sušiarňí a registrovaných výrobcov dreveného obalového materiálu, aby zabezpečili riadne plnenie úloh vyplývajúcich z registrácie.

Článok 14

Zrušenie registrácie

1. Ak kontrolný ústav, ktorý udelil registráciu, zistí prítomnosť hád'atka borovicového v náchylnom dreve, kôre alebo drevenom obalovom materiáli ošetrovanom v sušiarňi, bezodkladne registráciu zruší.

Ak kontrolný ústav, ktorý udelil registráciu, zistí prítomnosť hád'atka borovicového v drevenom obalovom materiáli označenom registrovaným výrobcom dreveného obalového materiálu, bezodkladne registráciu zruší.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, ak kontrolný ústav, ktorý udelil registráciu zistí, že sušiareň alebo registrovaný výrobca dreveného obalového materiálu nevykonávajú dôkladne úlohy vyplývajúce z registrácie, prijme nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie dodržiavania týchto úloh.

Článok 15

Zoznam registrovaných zariadení

1. Kontrolný ústav informuje Komisiu o registrácii sušiarne alebo výrobcu dreveného obalového materiálu a aj o zrušení registrácie.
2. Komisia vypracuje zoznam sušiarňí a registrovaných výrobcov dreveného obalového materiálu, ktorý zasiela členským štátom. V časti A zoznamu sú uvedené sušiarne. V časti B zoznamu sú uvedení registrovaní výrobcovia dreveného obalového materiálu. Zoznam je aktualizovaný na základe informácií doručených z členských štátov.

Článok 16
Účinnosť

Opatrenie nadobúda platnosť a účinnosť dňom zverejnenia.

Týmto opatrením sa ruší Opatrenie proti šíreniu *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) na území Slovenskej republiky č.j.OOR/1228/2013 z 13.11.2013.

V Bratislave dňa: 8.9.2015.

Ing. Bohumil Krajmer
generálny riaditeľ

